

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

Per brev och mejl

Stockholm den 17 september 2013

Mål nr 2506-13, Swedavia AB ./ Lars Hjelmberg, angående avhysning

1. Inledning

Som tidigare meddelats er Olle Bergsten den 14 augusti 2013 har Lars Hjelmberg haft kontakter med EU-kommissionen under augusti månad med anledning av att han med flera andra arrendatorer sagts upp från sina arrenden på Stockholm-Bromma flygplats. Lars Hjelmberg inställning är att uppsägningarna för avflyttning och procedurerna runt dessa uppsägningar strider mot lag (2000:150) om marktjänster på flygplatser. Vid samma samtal så förutskickades att komplettering i ärendet skulle ske under september månad och domstolens svar var att beslut i ärendet inte förväntades under september..

EU-kommissionen har nu uppmärksammat Lars Hjelmberg och hans företag Hjelmc Oils AB:s situation och beslutat att inleda en undersökning huruvida Sverige uppfyller rådets direktiv 97/67/EG. Av denna anledning har regeringen tillskrivits av kommissionen och vilken skrivelse kom näringsdepartementet tillhanda den 13 d.s, bilaga 1.

2. Omständigheter till stöd för överklagandet

- 2.1 Lars Hjelmberg har i såväl tingsrätt som hovrätten gjort gällande att uppsägningarna strider mot lagen (2000:150) om marktjänster på flygplatser ("marktjänstlagen") och

rådets direktiv 96/67/EG. Att EU-kommissionen nu uppmärksammar förhållandena och inlett en undersökning bekräftar detta.

- 2.2 Målet gäller i sig inte så mycket frågan om de fastighetsrättsliga och avtalsrättsliga aspekterna av Swedavias uppsägning utan om Lars Hjelmberg med flera aktörers rätt att verka på flygplatsen och att flygplatshållaren följer den procedur som ställs upp i marktjänstlagen. Som anges i punkten 3 i kommissionens skrivelse så kan uppsägningen av arrendet från Swedavias sida utan att erbjuda någon ersättningsmark vara ett brott mot artikel 16 i rådets direktiv 97/67/EG.
- 2.3 Som angetts tidigare i målet har inte Swedavia dessutom inte följt lagen då Swedavia sagt upp Lars Hjelmberg och övriga aktörer som bedriver affärsflyg och övrig kommersiell flygverksamhet. Det har ålegat Swedavia att före det att de vill inskränka för dem som bedriver egenhantering att jämka, omfördela eller centralisera de utrymmen eller faciliteter som finns tillgängliga, ifall det skulle vara platsbrist på flygplatsen. Så har inte skett. Inte heller har Swedavia ansökt hos Transportstyrelsen om att få inskränka för de aktörer som bedriver egenhantering av sina flygplan, jmf. 8 – 12 §§ nämnda lag. Swedavia har således gått händelserna i förväg då de sagt upp Lars Hjelmberg och övriga aktörer inom affärsflyget från deras arrenden.
- 2.4 Bromma flygplats har vidare vid tiden för uppsägningarna saknat en användarkommitté på flygplatsen vilket 5 § marktjänstlagen förskriver. Att en sådan upprättas på flygplatsen åligger Swedavia. Detta har betydelse enligt 20 § marktjänstlagen då eventuella jämkningar och omfördelning av utrymme m.m. skall ske efter hörande med användarkommittén. Vidare skall det finnas en rätt att besvära sig över ett sådant beslut hos allmän förvaltningsdomstol. Någon sådan ordning har inte skett då Swedavia nu beslutat om att inskränka utrymmena för affärsflygets aktörer på flygplatsen.
- 2.5 Swedavia har gått händelserna i förväg och fullständigt negligerat marktjänstlagen då de sagt upp Lars Hjelmberg och övriga aktörer inom affärsflyget från deras arrenden. Detta är anmärkningsvärt eftersom det för det fall det skulle föreligga brist på mark som innebär en inskränkning av verksamheter på flygplatsen måste Transportstyrelsen godkänna ett sådant beslut. Direktivet i sig ger inte Lars Hjelmberg några enskilda rättigheter jämfört med någon annan som berörs men innebär i sig att Swedavia haft att

följa en särskild procedur innan Lars Hjelmberg och övriga aktörer inom affärsflyget sägs upp för avflyttning från flygplatsen under skäl att det inte finns utrymme för deras verksamhet.

- 2.6 Lars Hjelmberg med övriga uppsagda aktörer kan därmed inte avhysas med mindre Swedavia följer marktjänstlagens procedurer om de vill inskränka antalet aktörer på flygplatsen. Att nu avhysa Lars Hjelmberg strider såväl mot svensk rätt som mot EU rätt.

Som ovan

Anders Uhnér

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT

EU Pilot – Central Contact Point

EU PILOT Ref. No 5578/13

Title: Groundhandling at Bromma Airport

REGERINGSKANSLIET	
Näringsdepartementet	
Registratören	
Ink	2013 -09- 13
Dnr.	N 2013/4191 / TE

The company Hjelmcö Oil provides groundhandling services, i.e. the supply of fuel and oil, mainly to general aviation, at Bromma Airport. It supplies fuel and oil to third parties but also self-handles its own aircraft. In order to be able to carry out its activities, Hjelmcö Oil has a land-lease agreement with the managing body of Bromma Airport, the state-owned company Swedavia.

According to information submitted by the complainant the managing body of Bromma Airport has now terminated the land-lease agreement of Hjelmcö Oil. If no land is offered to Hjelmcö Oil, the company will not be able to carry out its groundhandling activities and Hjelmcö Oil will need to leave the airport. The complainant claims that there is no shortage of land at Bromma Airport.

The complainant furthermore explains that it addressed the transport authority Transportstyrelsen to take action on this issue and that the authority refused to take any action.

Article 16 of Directive 96/67/EC provides that suppliers of groundhandling services and airport users wishing to self-handle have access to airport installations to the extent necessary for them to carry out their activities. This provision is transposed through § 20 of the Swedish law 2000:150 on groundhandling at airports.

In this context, Sweden is requested to answer the following questions:

1. Is the number of groundhandling suppliers at Bromma Airport limited on the basis of Article 6 of Directive 96/67/EC? In case of such a limitation, at what level is the limitation for the different categories set? In case of such a limitation, who is in charge of organizing the tender procedure for the selection of the suppliers?
2. Is the airport operator also providing groundhandling services? If yes, please specify which categories of groundhandling services.
3. The termination of the land lease agreement by the managing body of the airport without offering any other land could potentially infringe Article 16 of Directive 96/67/EC as it would prevent Hjelmcö Oil from carrying out its groundhandling activities. Please comment.
4. Can you confirm that the complainant has contacted the transport authority Transportstyrelsen to take action on this issue and that the authority refused to take action? If the authority refused to take action, please explain the reasons for this.

Generally, how do the Swedish authorities ensure that Article 16 of Directive 96/67/EC and § 20 of law 2000:150 are respected?

The Commission would therefore invite the Swedish authorities to comment on the issues and reply to the questions above. In the absence of a satisfactory reply, the Commission may decide to initiate an infringement procedure under Article 258 of the Treaty for incorrect implementation of Directive 96/67/EC.